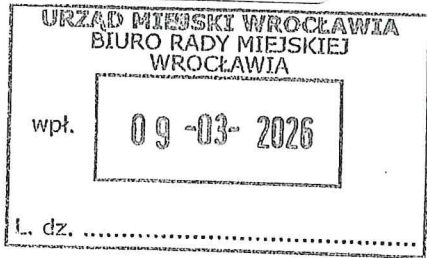

PP/4850835

Wrocław, dnia 08.03.2026 r.

Izabela Duchnowska

Agnieszka Rybczak

Dorota Pędziwiatr

Martyna Stachowiak

Robert Suligowski

Sławomir Czerwiński

Radne i Radni Rady Miejskiej Wrocławia

Sz.P. Jacek Sutryk

Prezydent Wrocławia

Interpelacja

w sprawie utworzenia Placu Matek Niepodległości

Szanowny Panie Prezydencie,

działając na podstawie art. 24 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609) zwracamy się do Pana z uprzejmą prośbą o podjęcie działań zmierzających do nadania jednej z prestiżowych przestrzeni publicznych miasta Wrocławia nazwy „**Plac Matek Niepodległości**”.

UZASADNIENIE

W przestrzeni symbolicznej oraz w powszechnej świadomości społecznej dotyczącej procesu odzyskania przez Polskę Niepodległości dominują postacie mężczyzn – Józefa Piłsudskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego i innych. Ich rola jest niewątpliwa, jednakże narracja ta pozostaje niepełna, gdyż marginalizuje wkład kobiet, które w sposób znaczący przyczyniły się do odbudowy państwowości polskiej.

Wśród zasłużonych Polek, których działalność miała istotne znaczenie dla sprawy niepodległościowej, należy wymienić m.in.:

- **Marię Dulębiankę** – działaczkę społeczną i patriotyczną, jedną z najważniejszych postaci ruchu emancypacyjnego, aktywnie zaangażowaną w walkę o prawa polityczne kobiet, która oddała życie opiekując się polskimi jeńcami wojennymi;
- **Marię Konopnicką** – poetkę, publicystkę i działaczkę narodową, której twórczość wzmocniła świadomość narodową i opór wobec polityki zaborców;
- **Aleksandrę Piłsudską** – działaczkę Polskiej Partii Socjalistycznej, uczestniczkę akcji Organizacji Bojowej PPS, więzioną przez władze carskie, a po 1918 r. organizatorkę szeroko zakrojonej działalności społecznej;
- **Kazimierę Bujwidową** – pionierkę ruchu emancypacyjnego, orędowniczkę edukacji kobiet i aktywną działaczkę społeczną;
- **Zofię Moraczewską** – polityczkę i działaczkę społeczną, jedną z liderek ruchu na rzecz równouprawnienia kobiet;
- **Wandę Gertz** – żołnierkę i konspiratorkę, uczestniczkę walk o niepodległość w kilku formacjach.

Warto podkreślić, że Polska była **jednym z pierwszych państw europejskich**, które przyznały kobietom pełne prawa wyborcze. Stało się to **28 listopada 1918 r.**, na mocy dekretu Naczelnika Państwa. W pierwszych wyborach parlamentarnych II Rzeczypospolitej w 1919 r. mandaty poselskie uzyskało **osiem kobiet**, które zapisały się w historii polskiego parlamentaryzmu jako jego pionierki:

- **Zofia Moraczewska**
- **Gabriela Balicka-Iwanowska**
- **Jadwiga Dziubińska**
- **Irena Kosmowska**
- **Zofia Sokolnicka**
- **Franciszka Wilczkowiakowa**
- **Anna Piasecka**
- **Maria Moczydłowska.**

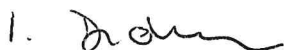
Ich działalność legislacyjna, społeczna, kulturalna, naukowa i edukacyjna stanowiła istotny wkład w budowę nowoczesnego państwa polskiego. Państwa, które u zarania swojej niepodległości postawiło na równouprawnienie.

W związku z powyższym wnosimy o:

- **rozpoczęcie procedury nadania jednej z prestiżowych przestrzeni publicznych Wrocławia nazwy „Plac Matek Niepodległości”,** celem godnego upamiętnienia zasłużonych Polek, których wkład w odzyskanie i utrwalenie Niepodległości pozostaje niedostatecznie obecny w przestrzeni publicznej.
- W dalszej kolejności wnosimy o ustalenie w porozumieniu z wrocławską nauką panteonu Matek Niepodległości, których tablice pamiątkowe zostałyby umieszczone na tym placu. A następnie o zorganizowanie konkursu artystycznego na wykonanie takiego upamiętnienia.

Złożenie niniejszej interpelacji w dniu 8 marca – **Międzynarodowym Dniu Kobiet** – ma charakter symboliczny i podkreśla konieczność przywracania kobietom należnego miejsca w historii państwa polskiego. Mamy szczerą nadzieję, że wnioskowane upamiętnienie powstanie w listopadzie 2028 roku na 110 lecie odzyskana przez Polskę niepodległości.

Z poważaniem,

1.

Izabela Duchnowska

Agnieszka Rybczak

Dorota Pędziwiatr

Martyna Stachowiak

Robert Suligowski

Sławomir Czerwiński

Radne i Radni Rady Miejskiej Wrocławia

